

У Москві відбулося четверте засідання Комісії з діалогу між Руською Православною Церквою та Ефіопською Церквою

Служба комунікації ВЗЦЗ, 23.09.2026. 17–18 вересня 2026 року з благословення Святішого Патріарха Московського і всієї Русі Кирила та Святішого Патріарха Ефіопського Абуни Матфія у Москві відбулося четверте засідання Комісії з діалогу між Руською Православною Церквою та Ефіопською Церквою.

З боку Московського Патріархату до складу Комісії входять: єпископ Сергієво-Посадський і Дмитровський Кирил — співголова; секретар з міжхристиянських відносин Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату ієромонах Стефан (Ігумнов) — секретар; настоятелька Марфо-Маріїнської обителі милосердя ігумена Єлисавета (Позднякова); заступник голови Синодального відділу із взаємин Церкви із суспільством та ЗМІ В. В. Кіпшидзе; співробітник

Відділу зовнішніх церковних зв'язків С. Г. Алфьоров.

До участі в засіданні був запрошений заступник Керуючого справами Московської Патріархії єпископ Павлово-Посадський Силуан.

До складу делегації Ефіопської Церкви увійшли: ректор Свято-Троїцького богословського університету в Аддис-Абебі архієпископ Південного Омо Абуна Філіпос — співголова; проректор Свято-Троїцького богословського університету архімандрит Хайлегабріель Гірма; член експертної ради з вищої освіти при Ефіопській Патріархії священник Даніель Сейфеміхаель — секретар.

У рамках засідання було розглянуто діяльність Комісії за період, що минув від часу її попередньої зустрічі в Аддис-Абебі 22–26 вересня 2024 року. Сторони із задоволенням відзначили динамічно розвинуте братське співробітництво між Руською Православною Церквою та Ефіопською Церквою та обговорили плани подальшого зміцнення двосторонніх контактів.

Підсумки засідання були відображені у спільному комюніке, в якому, зокрема, зазначено:

Міжцерковні контакти на високому рівні

Комісія високо оцінює дружні та глибоко довірливі відносини, що існують сьогодні між Руською Православною Церквою та Ефіопською Церквою. У сучасному світі ці братські зв'язки набувають дедалі більшого значення.

У цьому контексті учасники засідання вважають вельми значущим візит до Ефіопії 3–5 червня 2026 року голови Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополита Волоколамського Антонія.

З боку Руської Православної Церкви було підтверджено готовність прийняти у 2027 році в Росії делегацію на чолі з членами Священного Синоду Ефіопської Церкви.

Співробітництво у сфері захисту християн, у тому числі на міжнародному рівні

Делегація Руської Православної Церкви висловила подяку Ефіопській Церкві за надану підтримку на міжнародних майданчиках, зокрема під час засідання Центрального комітету Всесвітньої ради церков, що відбулося 18–24 червня 2025 року в Йоганнесбурзі, ПАР.

Комісія відзначила позицію Ефіопської Церкви щодо неприйнятності тиску та переслідувань, яких зазнають ієрархи, духовенство та миряни канонічної Православної Церкви в Україні та деяких

інших країнах Східної Європи, а також послідовно висловлювану Руською Православною Церквою підтримку віруючим Ефіопської Церкви, які зазнають нападів у деяких регіонах Ефіопії. Подібні дії, спрямовані на політизацію релігії, видаються абсолютно неприпустимими. Члени Комісії підкреслили важливість спільної відповіді на складні обставини, з якими стикаються обидві Церкви.

Ефіопська Церква підтримує позицію Московського Патріархату щодо необхідності дотримання канонічної правди заради збереження єдності православного світу.

Академічне співробітництво

Члени Комісії обговорили співробітництво між Руською Православною Церквою та Ефіопською Церквою в академічній сфері, що триває, зокрема контакти Московської духовної академії та Свято-Троїцького богословського університету в Аддис-Абебі. У цьому контексті було відзначено важливість відвідання делегацією Ефіопської Церкви на чолі з проректором Свято-Троїцького університету архимандритом Хайлегабрієлем Гірмою Московської академії 25–26 листопада 2024 року та проведених зустрічей з керівництвом найбільшої російської духовної школи.

Руська Православна Церква підтвердила готовність прийняти у 2027 році двох ефіопських студентів для навчання в Московській духовній академії. Учасники зустрічі підтвердили готовність заохочувати співробітництво за програмами докторантури, взаємними публікаціями та академічним обміном, а також розглянути плани спільної дослідницької та видавничої діяльності.

Із задоволенням було відзначено співробітництво освітніх закладів Ефіопської Церкви із Загальноцерковною аспірантурою та докторантурою імені святих рівноапостольних Кирила і Мефодія. Зокрема, у програмі спільного навчального курсу ВЗЦЗ та ОЦАД «Давні Східні Церкви» значну увагу приділено вивченню ефіопської християнської традиції.

Перспективними визнано дослідження у галузі ефіопістики, що проводяться у співробітництві з Інститутом сходознавства Російської академії наук.

Взаємодія у медіасфері

Продовжувалося міжцерковне співробітництво у сфері засобів масової інформації.

Комісія відзначила важливість підготовленого у жовтні 2025 року за сприяння ВЗЦЗ та показаного на телеканалі «Росія 1» відеорепортажу, присвяченого життю ефіопської громади Москви.

Також було висловлено задоволення у зв'язку з поїздкою до Ефіопії 10–15 березня 2026 року представників телеканалу «СПАС», які нині працюють над створенням нового документального фільму про історію відносин народів Росії та Ефіопії.

Відповідно до раніше досягнутих домовленостей Руська Православна Церква підтвердила готовність прийняти у 2027 році в Росії делегацію ефіопських церковних і державних ЗМІ.

Реалізація співробітництва у церковно-виробничій сфері та в галузі церковної культури

Сфера церковного виробництва залишається одним із найбільш перспективних напрямів двостороннього співробітництва. Велике значення має обмін досвідом цієї роботи на рівні компетентних церковних структур.

До спільних проєктів, що реалізуються у галузі церковної культури, зокрема належать концерти Об'єднаного хору Свято-Троїцької Сергієвої Лаври та Московської духовної академії, що відбулися 25–27 вересня 2024 року в Ефіопії та були приурочені до загальнонаціональних урочистостей на честь Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста Господнього (Мескель). Крім того, у 2025–2026 роках у Москві та Московській області було організовано серію концертів зведеного хору російської громади віруючих Ефіопської Церкви.

Співробітництво у сфері гуманітарної допомоги, соціальної роботи та дияконії

Комісія сприятиме співробітництву між медичними закладами двох Церков — Центральною клінічною лікарнею святителя Алексія, Митрополита Московського, та лікарнею «Мігбаре Сенай» в Аддис-Абебі за участю госпіталю Російського Червоного Хреста імені ефіопського національного героя Деджазмача Балчі.

Корисною платформою для обміну досвідом у галузі дияконії є щорічні міжнародні конференції з пастирської психіатрії, що проводяться у Відділі зовнішніх церковних зв'язків. Представники Ефіопської Церкви двічі відвідували цей форум за звітний період (22–23 листопада 2024 р. та 28–29 листопада 2025 р.). Планується їхня участь і в черговій подібній конференції, проведення якої заплановано на 27–28 листопада 2026 року.

Розвиток контактів між представниками чернецтва

За благословенням Предстоятелів обох Церков заплановано початок обміну делегаціями ченців. Досягнуто домовленості про проведення у 2027 році поїздки до Росії делегації представників

ефіопського іноцества.

Співробітництво у пастирській сфері

Члени Комісії з боку Ефіопської Церкви подякували Відділу зовнішніх церковних зв'язків, Марфо-Маріїнській обителі милосердя та Інституту сходознавства Російської академії наук за увагу до життя та потреб громади Ефіопської Церкви в Москві.

Представники Руської Православної Церкви висловили подяку ефіопській стороні за її незмінну підтримку громади Московського Патріархату в Ефіопії.

У цьому контексті, а також з огляду на актуальність і користь вивчення місіонерсько-просвітницького досвіду Ефіопської Церкви, було підтверджено плани організувати у 2026 році робочу поїздку делегації Руської Православної Церкви до єпархії Південного Омо (Ефіопія).

Розвиток паломницьких програм у Росії та Ефіопії

Комісія досягла домовленості про відновлення роботи у сфері розвитку паломницьких програм із відвідуванням святих місць Росії та Ефіопії. Руська Православна Церква та Ефіопська Церква висловлюють готовність спільно надавати підтримку реалізації відповідних проєктів.

На засіданні Комісії було розглянуто й інші теми, що становлять взаємний інтерес.

Комісія висловлює шанобливу подяку Святішому Патріарху Московському і всієї Русі Кирилу та Святішому Патріарху Ефіопському Абуни Матфію за батьківське піклування про успішне зміцнення братського міжцерковного співробітництва.

Підсумки діяльності четвертого засідання Комісії, що відбулося, будуть представлені на затвердження Священним Синодам та Предстоятелям двох Церков.

Проведення чергового, п'ятого засідання заплановано на 2028 рік в Ефіопії.

На полях засідання Комісії її учасники відвідали Марфо-Маріїнську обитель милосердя, де ігуменею Єлисаветою (Поздняковою) було влаштовано прийом на честь гостей з Ефіопії.